

Література:

1. Батаршев А.В. Тестирование и основной инструментарий практического психолога. Учеб. пособие. – 2-е изд. – М.: Дело, 2001. – 240 с.
2. Еритроцит при захворюваннях внутрішніх органів: патогенетична роль морфофункціональних змін, діагностичне та прогностичне значення, шляхи корекції / М.Ю. Коломієць, М.В. Шаплавський, Г.І. Мардар, Т.Я. Чурсіна. Чернівці. – 1998. – 237 с.
3. Мардарь А. И., Кладиенко Д. П. // Лаб. дело. – 1986. – № 10. – С. 586-589.
4. Малімон О.О., Вольчинський А.Я., Кліш І.С. Ставлення студентів до фізичного виховання і спорту // Фізична культура, спорт та здоров'я нації // Зб. Наук. пр. / Редкол.: О.С. Куц (голова) та ін. – Київ – Вінниця: ДОВ "Вінниця" – 2001. – С. 239-243.
5. Пирогова Е.А., Иващенко Л.Я., Странко Н.П. Влияние физических упражнений на работоспособность и здоровье человека. К.: Здоров'я. – 1986. – 156 с.
6. Сандуляк Л. И. // Доклады АН. СССР. – 1974. – Т. 219, № 4. – С. 1020.
7. Чернишенко Т., Зацерковна Л. Мотивація вибору вузу і спеціальності студентів факультету фізичного виховання // Фізична культура, спорт та здоров'я нації // Зб. Наук. пр. / Редкол.: О.С. Куц (голова) та ін. – Київ – Вінниця: ДОВ "Вінниця" – 2001. – С. 274-278.

THE OPTIMISATION OF THE PREPARATION OF PHYSICAL CULTURE
YOUNG SPECIALISTS

U. MOSEICHUK

Chernivtsi National University named after Jurij Fedkovych

The article is devoted to research results concerning the level indexes of physical state, power and hormones (insulin, catecholamine in blood erythrocytes). It could be used as objective criteria for the evaluation of health state and increase of motivation to study and personal students' professional growth.

СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ КОНЦЕПТУАЛЬНОЇ МОДЕЛІ
ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Олександр СОЛТИК

Національний університет фізичного виховання і спорту України

Дослідження будь-якої професійної діяльності є процес її пізнання, виявлення системоутворюючих факторів, визначення її складових компонентів, всебічних зв'язків та відносин в ній тощо. Разом з тим головною умовою істинного пізнання професійної діяльності, стає її аналіз з боку зовнішньої та внутрішньої сторін. Ці складові діяльності

дані між собою невід'ємно. Будь-яка окрема дія опосередкована процесами, що відбуваються всередині суб'єкта, а внутрішній процес, так чи інакше, виявляється зовнішніми діями. Дані, отримані таким чином, повинні доповнювати одне одного. Недостатнє знання однієї із сторін, стає на заваді повноцінного пізнання усієї діяльності в цілому.

У зв'язку з цим, особлива увага при вивченні діяльності викладача з фізичного виховання була приділена переважно внутрішній стороні, як такій, що сьогодні найбільш вивчена і потребує особливої уваги з боку наукових досліджень.

Одним із напрямків, що сприяє вивченню професійної діяльності викладача саме внутрішнього боку, є вивчення його концептуальної моделі діяльності, як головного структурного механізму.

Так, концептуальна модель діяльності викладача з фізичного виховання була розроблена як сукупність психічних образів та уявлень, що дозволяють йому ефективно регулювати та керувати своїми професійними діями.

В ході основного методу дослідження даного феномену нами було використано спеціальний асоціативний експеримент у вигляді відкритих запитань. Головна перевага цього методу полягає у необхідності обстежуваним актуалізувати у свідомості психічні образи, які відповідають відповіді на те, чи інше запитання. Таким чином, фіксуючи відповіді та аналізуючи їх за спеціально розробленою кодувальною інструкцією ми отримували інформацію про певні психічні образи, які були репрезентовані ними при відповідях.

Запитання склалися таким чином, що вони стосувалися основних складових професійної діяльності викладача з фізичного виховання. А саме, запитання сприяли отриманню відповідей стосовно мети, предмету, засобів, та результату діяльності.

Також перевага такої побудови цих запитань полягала у тому, що головні складові діяльності мають взаємообумовлюючий характер, можуть змінюватись місцями один з одним. Так, мета – це наперед визначений результат. Мета співвідноситься з результатом діяльності, який співпадає з нею в більшій або меншій мірі в залежності від істинності мети та рівня розвитку практики [3]. У той же час будь-яка мета може переходити в засіб. Реалізована мета стає засобом для постановки і реалізації іншої мети. Іноді результати досліджуваних явищ можуть розглядатися як предмет діяльності і як її засіб.

У результаті попередньо проведених нами досліджень [2], мета яких полягала у встановленні зв'язку концептуальної моделі викладача з фізичного виховання, дана модель була розроблена у вигляді 29 психічних образів. Ці образи були розділені на три блоки, які відносяться до "студента", "викладача" і "інших образів", в подальшому "Ст", "Вк" та "Ін".

Основним завданням нашого дослідження стало визначення до яких складових діяльності відносяться ті чи інші образи концептуальної моделі, та встановлення зв'язків між ними.

В ході виконання цього завдання нами були підраховані для кожного окремого образу частоти зустрічей, що дорівнювали відношенню кількості загальних актуалізацій, до загального числа обстежуваних.

В результаті проведених розрахунків нами було встановлено, що більшість образів була відзначена стосовно мети діяльності (34,72 %), приблизно на рівні частоти були розподілені образи по відношенню до інших складових діяльності: засоби – 19,76 % – засоби; 24,09 % – результат.

Важливо, що найбільш репрезентована в діяльності викладача з фізичного виховання мета діяльності. А найменше зафіксовано образів актуалізованих у діяльності засобів. Таку різницю можливо охарактеризувати, як постановку більшого

числа цілей, для реалізації яких у викладача є недостатнє число засобів. Також відзначаємо меншу кількість образів відзначених по відношенню до результатів.

В цілому такий стан можливо охарактеризувати наступним чином, викладач з фізичного виховання, добре уявляє собі до чого можливо прагнути в даній діяльності, гірше бачить те, що він повинен отримати в кінцевому результаті. При цьому він недостатньо уявляє, до чого необхідно прикладати свої трудові зусилля, а тим паче який арсенал прийомів і засобів можливо при цьому використовувати.

Відзначивши загальні тенденції, що стосуються відображення професійної діяльності у свідомості викладача з фізичного виховання, по відношенню до основних її складових, зупинимось на більш детальному розгляді розподілу окремих психічних образів.

При такому аналізі необхідно зазначити, що кількісні значення окремих образів концептуальної моделі, що репрезентовані обстежуваними, мають різні величини. Виходячи з того, що ті психічні образи концептуальної моделі, що мали незначні числові показники, не мають визначного впливу на регуляцію даної діяльності, і вони впливають на її протікання від випадку до випадку в залежності від відповідних умов. Ми зупинимось лише на тих, що більш були відзначені, і які виконують переважну регулюючу роль, на яких викладач покладається при виконанні більшості професійних завдань.

Такі психічні образи представлені на рис. 1. Орієнтуючись на ці дані, можливо в цілому охарактеризувати діяльність викладача з фізичного виховання на рівні регулюючих психічних образів.

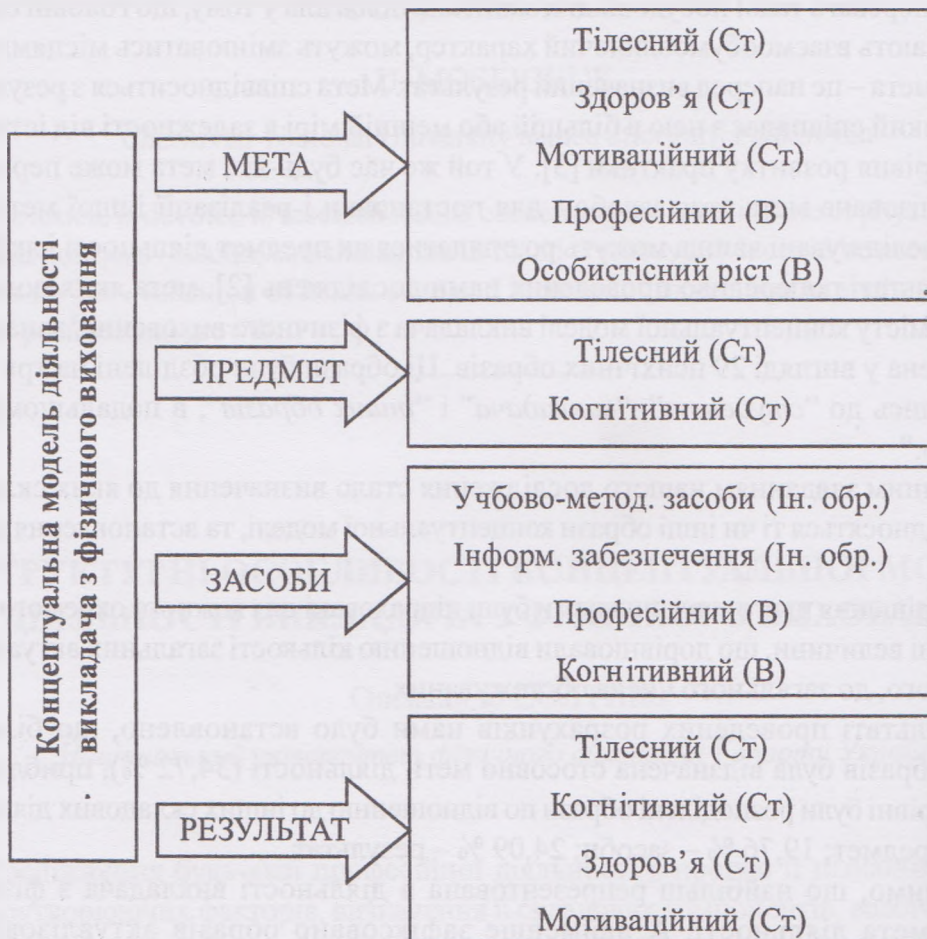

Рис. 1 Структура концептуальної моделі діяльності викладача з фізичного виховання

Так, головними цілями в даній діяльності для викладача постають розвиток тілесності студента (фізична підготовленість, розвиток якостей тощо), укріплення його здоров'я, формування мотиваційних компонентів, а також підвищення свого професійного рівня та особистісний ріст. Для досягнення поставлених цілей головними предметами діяльності стають тілесність студента, його пізнавальна сфера, а в якості засобів діяльності в основному використовуються дидактичні засоби, інформаційне забезпечення та професійно-пізнавальні якості викладача. В результаті діяльності виділяються фізичний розвиток студента, рівень його знань, вмінь, навичок, здоров'я, разом із сформованими мотиваційними потребами до занять фізичною культурою та спортом.

Разом із визначенням розподілу психічних образів у відповідності до основних складових діяльності, важливим стає встановлення зв'язків між психічними образами, що утворюють дану модель.

Для цього був проведений кореляційний аналіз між окремими психічними образами, в результаті якого було отримано два коефіцієнти кореляції, що вказували на наявність достовірного зв'язку. Ними виявились зв'язок між "здоров'ям" (Ст) і "особистісний ріст" (Ст), та "особистісний ріст" (В) і "соціальне оточення" (Ін. обр.).

Ці факти можна пояснити, виходячи з того, що більшість спеціалістів у галузі фізичного виховання в загальне розуміння здоров'я вкладають також і фізичне здоров'я, здоров'я тіла тощо. Другий зв'язок пояснюємо тим, що викладач в процесі діяльності постійно знаходиться в контакті, як зі студентами, так і з викладачами. Від результатів цієї взаємодії залежить задоволення своєю роботою, формування ставлення інших до викладача, його авторитет.

Таким чином, отримані дані доповнюють теоретичні напрацювання у вивчені діяльності викладача, з внутрішнього боку. Їх використання повинно сприяти більш оптимальній побудові та розробці різних модельних характеристик зазначеної діяльності. Результати дослідження також вказують на певні недоліки в процесі підготовки до професійної діяльності, через вивчення її відображення у свідомості спеціаліста.

Література:

1. Бонч Б.Ф. К проблеме деятельности в психологии. – Психологический журнал., т.2, №5, 1981. – С. 3-22.
2. Солтык О.О. Зміст концептуальної моделі викладача з фізичного виховання / Молода українська наука України: Зб. наук. праць з галузі фізичної культури та спорту. Вып. 6: У 2-х т. – Л.: Вид. дім "Панорама", 2002. –Т.2. – С.572-575.
3. Філософський словник / За ред. В.І.Шинкарука. – 2. вид., перероб. і доп. – К.: Голов. ред. УРЕ, 1986. – 800 с.

STRUCTURAL FEATURES OF CONCEPTUAL MODEL OF ACTIVITY OF THE PHYSICAL EDUCATION LECTURER

OLEXANDER SOLTYK

National University of Physical Education and Sport of Ukraine.

In given clause the activity of the physical education lecturer is considered. The structural construction are analyzed.